

Bra ledarskap utvecklar lantbruket

För att företagen i den gröna näringen ska fungera optimalt behövs bra ledarskap. Folke Brinckmanns stora engagemang i frågan har lett till att han nu utbildar andra i konsten att leda.

Av Helena Holmkrantz. Foto Agneta Lilliehöök

För Folke Brinckmann (-89) är lantmästarutbildningen en utmärkt start för att samla kunskap och erfarenhet inom ledarskap. Sedan flera år tillbaka hjälper han människor att bli bättre på att leda genom sitt företag Viljalysa AB.

TVEKSAM SYOKONSULENT

Vilken är din bakgrund?

– Jag är uppvuxen i Sollentuna utanför Stockholm. Mina föräldrar köpte en sommarstuga i Södermanland nära ett lantbruk när jag var 13 år. Jag var ofta på lantbruket intill och blev snabbt fascinerad av produktionen, årstidsväxlingarna och komplexiteten i verksamheten. Jag märkte att jag hade fallenhet och intresse för lantbruk.

Han blev nyfiken och ville lära sig mer. Ingen annan yrkesväg lockade lika mycket och det var anledningen till tanken att utbilda sig inom lantbruk trots att högstadiets syokonsulent skakade på huvudet åt idén att välja en lantbruksskola. Det blev Berga Lantbruksskola.

VIKTEN AV MATPRODUKTION

En annan faktor som bidrog till valet var föräldrarnas upplevelser. Båda kommer från Tyskland och har upplevt krigets umbäranden och svält. Produktion av mat och möjligheten att äta sig mätt var alltid viktigt för familjen och det präglade Folkes yrkesval från tidig ålder.

Vad arbetade du med före Alnarp?

– Jag arbetade på olika lantbruk i Mellansverige och var 23 år när jag blev rättare på Grensholms Egendom i Östergötland under några år. Att träda in i en ledarroll där som så ung och att leda äldre och mer erfarna kollegor var nyttigt men svårt. Här blev jag intresserad av ledarskap, att motivera och få med mig en grupp.

Under ett år arbetade Folke sedan på lantbruk i norra Tyskland med intensiv växtodling och en större fruktodling. Mer god erfarenhet inför Alnarp!

Folke Brinckmanns tips: "Om du är intresserad av människor och får chansen att vara ledare så ta den!"

UTBILDAD KOCK

Hur upplevde du tiden på Alnarp?

– Den var både nyttig och intensivt för mig. Jag fick fördjupad kunskap kring det jag arbetat med praktiskt. Dessutom ett roligt år med skritt och samvaro som kontrast. Alla nya kontakter och det sociala nätverket var stimulerande.

Vad har du arbetat med efter examen?

– När jag tog examen 1989 var Omställning 90 aktuellt. Det var en tråkig tid och jag tvekade i mitt yrkesval. Jag arbetade som patrullchef på Findus i ärtskörden under några säsonger och däremellan som kock på olika restauranger efter att ha fått en bra kockutbildning i Flottan.

LANTMÄNNEN

– Tiden i kök gav mig nya perspektiv och en grund för att staka ut mitt nästa steg. Så småningom startade jag Lantmännens företag Odal mannen som sålde livsmedel på konsument- och industrimarknaden. Det var utvecklande år med en kraftig expansion i hela Sverige. Odal mannen finns fortfarande, men heter idag Go Green.

Efter tiden på Lantmännen blev Folke egen företagare genom att ta över en frukt- och gröntbutik i Uppsala saluhall tillsammans med en kompanjon. Önskan att driva eget var större än anställningstrygghet och stabilitet.

– Att arbeta i kök var väldigt nyttig och det ledarskap som min kökschef på Krusenbergs Herrgård utövade inspirerade mig mycket. Han fick oss kockar att med höga ambitioner samverka för ett gemensamt mål, ha bra struktur och bra framförhållning.

Folke Brinckmann (-89) och hans hustru Elisabeth arbetar i det gemensamma företaget Viljalysa med att utveckla ledarskapet inom lantbruket.

FRUKT OCH GRÖNT

– Även tiden som egen företagare inom frukt och grönt var utvecklande, berättar Folke. Jag lärde mig mycket om kund-kontakter och samarbete under de här intensiva åren. Vårt mål var ”Sveriges ballaste grönsaksbutik” och det lyckades vi med!

Senare blev han produktionschef för en nystartad verksamhet som förädlade frukt och grönt till restaurangmarknaden på Grönsakshallen Sorunda i Stockholm.

– Vi hackade, tvättade och skar frukt och grönsaker till färdiga blandningar för kvarterskrogar, finkrogar och Nobelmiddagen. Vi gick från tre till tjugo personer i treskift på fem år. Att leda den verksamheten ser jag idag som min största merit inom ledarskap och det har präglat min fortsatta yrkesväg. Jag förstod att jag kunde!

COACHUTBILDNING OCH LEAN

I den här vevan gick Folke sin första coachutbildning. Det ledde honom från att främst vara produktorienterad till att bli mer fokuserad på att arbeta med människor. Det var ett betydelsefullt vägval som han är glad över idag. Han är fortfarande mycket intresserad av att få en produktion att fungera, men mer utifrån ett mänskligt perspektiv än tidigare.

Nästan tio år som företagarcoach på LRF Mälardalen gjorde att han återvände till den gröna näringen igen 2006. Nu utifrån att stödja och coacha företagare istället för att producera något.

– Under de här åren coachade jag företagare individuellt, i familjer och i grupper i ledarskap, samarbete, generations-

skiften och andra frågor. Dessutom anordnade jag olika utbildningar och aktiviteter kring företagarfrågor. Jag utbildade mig också till Leancoach och har sedan 2014 arbetat in arbetsfilosofin Lean på ett 15-tal lantbruksföretag. Att få saker att flyta på bättre i en produktion genom att arbeta med Lean är något jag brinner för.

FÖRETAGET VILJALYSA

Vad arbetar du med idag?

– Efter min tid på LRF Mälardalen gick jag in i företaget Viljalysa som min fru Elisabeth drivit i nästan 30 år. Nu arbetar vi tillsammans. Hennes kompetens inom ledarutveckling och min från praktiskt ledande i näringen har blivit en bra kombi. Idag riktar vi in oss på den gröna näringen. Vi arbetar med organisations- och affärsutveckling, att förbättra ledarskap hos ägare, ledare och även medarbetare på lantbruks- och trädgårdsföretag samt olika organisationer i näringen.

En viktig tjänst som Viljalysa tillhandahåller är en process för att leda familjer genom generationsskiften. Dessutom arbetar de i flera företag med Lean.

– Vi hjälper människorna i företagen att utvecklas och genomför både utbildningar och skraddarsydda uppdrag på arbetsplatser i hela Sverige. Vår vision är att skapa lyskraft för den enskilde personen, gruppen och företaget.

LEDARSKAP FÖR FRAMTIDEN

Vilka är dina framtidsplaner?

– Den nytta vi gör och den stimulans jag känner inspirerar till att jobba vidare. Jag vill fortsätta utveckla företaget, men jag vill också ha avbrott då och då för att resa, vandra, njuta av båtliv och hinna ha kul med bonusbarn och bonusbarnbarn.

Var kommer din kunskap om ledarskap ifrån?

– Jag har ingen formell högre utbildning i ledarskap men har samlat på mig erfarenhet och kunskap under åren inom ledarskap genom att gå kurser och vara uppmärksam och se när saker fungerar.

MÅNGA UTMANINGAR

Vilka är de stora utmaningarna för en ledare?

– Finns förstås flera, men en utmaning jag ser är att de flesta är bra på produktion, men för att bli bra ledare behövs också en nyfikenhet kring människor och en förmåga att kommunicera tydligt. En annan utmaning är att vilja och våga vara en tydlig ledare, att ta den rollen på allvar och inte fastna i det praktiska. I vissa företag som vuxit kraftigt ska ägaren också ta klivet att leda genom att leda underställda arbetsledare istället för att själv leda sin personal. Det är ofta en rejäl utmaning att ta det steget.

TIPS PÅ VÄGEN

Hur ska du vara som ledare? Hur får du medarbetarna med dig? Folke ger några konkreta tips:

– Våga formulera vart du vill att ditt företag ska sikta och involvera din arbetsgrupp i din målbild. Det skapar engagemang och tydlighet. Om din arbetsgrupp inte vet vart ni ska färdas

"De flesta är bra på produktion, men för att bli bra ledare behövs också en nyfikenhet kring människor"

gemensamt är det svårt för dem att veta hur de kan bidra.

Arbetsgruppen är en viktig nyckel, menar Folke. En bra ledare sätter mål tillsammans med sin arbetsgrupp och stämmer av ofta så att alla vet om utvecklingen går framåt eller bakåt inom ett område.

– Kommuniera med din arbetsgrupp! Det behöver inte vara långa möten mitt i skörden. Det räcker med korta avstämningar kring kommande planering, hur saker går. Lärdomar, idéer och mående är viktigt om du ska leda en grupp. Genom nyfikenhet och öppenhet bygger du ett förtroende, det är viktigt som ledare.

KONSTRUKTIV FEEDBACK

Att våga ge både positiv och konstruktiv feedback till personer som gör något bra eller som du vill ska förbättra en insats är också viktigt. En person växer av att få reda på vad den gjort bra och vill veta om den gjort något på fel sätt.

– Skapa strukturer som exempelvis rutiner som beskriver hur vi gör olika moment. Gör tydliga scheman för kommande period, visualisera mål och ha agendor för dina möten med arbetsgruppen. Skapa spelregler med din arbetsgrupp kring vad som gäller på arbetsplatsen för att ni ska kunna samarbeta gott tillsammans. Det kan handla om ordning och reda, hur ni samtalar, att komma i tid, att vi deltar på möten och att vi är hjälpsamma gentemot varandra.

OLIKA LEDARSTILAR

Vilken ledarstil är att föredra i olika situationer?

– Som ledare är det viktigt att du förstår i vilken fas din arbetsgrupp är. Har du en omogen grupp som inte tar det ansvar eller initiativ som du förväntar dig så behöver du vara mer styrande, närvarande och skapa tydlighet kring mål, rutiner, tider och förväntningar. Har du en mer mogen grupp kan du gå mot att bli en mer stöttande och coachande ledare som ger mer utrymme för eget ansvar och där du kan delegera mer.

Vilka fördelar har du som lantmästare när det gäller ledarskap?

– Att jag är lantmästare ger ingen självklar fördel inom ledar-

skap. Men den erfarenhet och bakgrund jag har från lantbruk och andra näringar brukar ge mig trovärdighet och förtroende hos de vi arbetar med. Det faktum att Elisabeth och jag både är kollegor och gifta gör också att vi får förtroende hos yrkesgruppen, eftersom det oftast är familjeföretag vi arbetar med.

LANTMÄSTARE OCH LEDARSKAP

Vilka tips kan du ge de unga lantmästare som vill utvecklas och ta ansvar som ledare eller chef?

– Att skaffa sig kunskap från olika branscher har varit nyttigt för mig och det tipset ger jag gärna. Det ledarskap jag lärde mig i restaurangkök, som rättare och som produktionschef går direkt att koppla till näringen. Lantbruket är kanske en unik bransch, men det finns mer likheter med andra näringar än vi kanske tror. Det handlar ju om människor som ska samverka på ett bra sätt oavsett vilken arbetsplats du än är på.

Folkes råd är att våga prova!

– Skaffa dig en mentor, gå en utbildning, var medveten om hur du och andra reagerar i olika situationer och ta dina första utvecklande steg som ledare. Vi behöver kloka, medvetna och kunniga ledare i den här branschen. •

FOLKE BRINCKMANN (-89)

Familj: Gift med Elisabeth, tre bonusbarn samt två bonusbarnbarn

Bostad: Bor i Strängnäs utmed Mälarens strand sen 2019 och njuter av det.

Fritidsintressen: Lagar gärna mat på bra råvaror. Åker skidor på längden på vintern och båt på sommaren. Resor, gärna i kombination med vandring.

– Jag njuter av musik, vänner och upplevelser som stannar kvar. En sådan är vår pilgrimsvandring på Camino de Santiago i höstas. Vi vandrade 870 km från södra Frankrike genom norra Spanien till Santiago de Compostela. Det är verkligen en upplevelse som stannar kvar!

Dold talang: Inte så dold, men väl talang. Jag är en fena på att laga mat!

Nyckeln till ökad lönsamhet

Ett svindlande antal kor har berikat Kokontrollen® sedan starten 1898. Under 125 år har vi samlat in kouppgifter inom avel, djurhälsa och produktion. Numera samlas uppgifter från 12 källor i en unik, kvalitetssäkrad databas. Vi skapar värdefulla nyckeltal du kan använda för utveckling av din mjölkproduktion. Nyckeltalen finns i MinGård® och andra verktyg från Växa.

Vill du veta hur mycket mer du kan tjäna tack vare Kokontrollen® - kontakta oss!

www.vxa.se/125

